

[Iver Poulsen.]

lige velgørenhed, den rundhåndede gaveuddeling til en privilegeret del af den studerende ungdom, bliver bragt til ophør, først og fremmest til gavn for ungdommen, som det for øvrigt er mit indtryk selv ønsker en låneordning fremfor den ofte nedbrydende offentlige velgørenhed, der rejser skel iblandt de unge.

4) Akademisk uddannede, for hvem samfundet stiller kostbare undervisningsanstalter og dygtige lærerkræfter til rådighed, opnår i dag som hovedregel en indtægt, der ligger så langt over gennemsnittet, at tilbagebetaling af studielånet ved en almindelig fornuftig tilrettelæggelse ikke kan volde vanskeligheder.

Endelig vil en ligestilling imellem den studerende ungdom og de unge, der søger uddannelse i det praktiske erhvervsliv, ikke blot være en simpel retfærdighedshandling. Den vil også set fra samfundets side i øvrigt være særdeles hensigtsmæssig, idet samfundsudviklingen vil blive uheldig og skæv, hvis de akademisk uddannede får en usaglig fortrinnsstilling fremfor andre.

Undervisningsminister *K. B. Andersens* svar (3. august 1966):

Folketingsmand Iver Poulsen indleder motiveringen for sit spørgsmål med nogle synspunkter, jeg kan tiltræde.

Hr. Iver Poulsen erklærer sig enig i, „at hjemmets økonomiske forhold ikke må hindre et ungt menneske i at opnå den uddannelse, som vedkommendes evner, lyst og energi betinger“. Hr. Iver Poulsen siger endvidere, at alle unge under uddannelse må stilles lige, „ikke blot uanset hjemmets økonomiske forhold, men også uanset om uddannelsen er boglig eller praktisk erhvervsmæssig“. Som hr. Iver Poulsen vil vide, er han her helt på linje med regeringen og socialdemokratiet, og jeg er glad for at vide, at han giver tilslutning til det videre arbejde for at virkeliggøre disse såvel menneskeligt som samfundsmæssigt rimelige synspunkter.

Vi er nemlig desværre endnu ikke nået frem til, at de unge her i landet er ligestillet, hvad faktiske muligheder for uddannelser angår. Danmark er uddannelsesmæssigt stadig et classesamfund, hvor manglende muligheder for uddannelse i høj grad nedarves. Den

meget skæve sociale fordeling af de unge, der får videregående uddannelse af den ene eller anden art, er så meget mere alvorlig, som uddannelse i dag er af større betydning end nogen sinde. Det gælder ganske uden hensyn til, hvilket arbejde de unge senere skal beskæftige sig med.

Så længe forholdet er sådan, er finansieringen af de unges uddannelse ikke klarert på tilfredsstillende måde. Jeg er derfor ikke uenig i, at den nuværende ordning trænger til revision.

Det er baggrunden for, at jeg i fjor sommer nedsatte et udvalg med professor, dr. jur. W. E. von Eyben som formand. Dette udvalg skal bl. a. overveje forholdet mellem den personlige finansiering af de unges udgifter til uddannelse og statens støtte hertil. Det skal også netop overveje det af hr. Iver Poulsen nævnte spørgsmål om forholdet mellem stipendiestøtte og lånestøtte. Når udvalget har afsluttet sit arbejde, vil der forhåbentlig foreligge et godt materiale som grundlag for den principielle debat, der så må komme i folketinget om den fremtidige ordning af de unges uddannelsesfinansiering, herunder ikke mindst om forholdet mellem stipendier og lån. Jeg skal for mit vedkommende ikke allerede nu binde mig til bestemte standpunkter, men afventer udvalgets materiale om, hvordan de nuværende ordninger virker, deres fordele og mangler.

Jeg tillader mig at benytte den lejlighed, som hr. Iver Poulsens spørgsmål og den dertil knyttede motivering giver, til at søge at udrydde nogle misforståelser, som ret ofte dukker op i debatten om ungdommens uddannelsesfond.

Hr. Iver Poulsen giver udtryk for, at „nogle får gaver, andre lån og atter andre kvalificerede får intet.“ Heroverfor må det anføres, at hovedprincippet for den nuværende administration er, at hver enkelt, der kommer i betragtning, får støtte i form af 50 pct. rentefrie lån og 50 pct. stipendium. Hertil kommer så adgangen til at få statsgaranterede, normaltforrentede lån. Det samlede resultat heraf er, at elevstøtten i 1965-66 fordelte sig med ca. 20 pct. statsgaranterede, normaltforrentede lån i banker og sparekasser, ca. 40 pct. rentefrie lån fra ungdommens uddannelsesfond og endelig ca. 40 pct. stipendier. At nogle kvalificerede